

Katedra Metrologii i Systemów Diagnostycznych Laboratorium Techniki Informatycznej - Pomiarowej		
Grupa:	Data:	Nr ćwiczenia:
1. 2. 3. 4.	CYFROWY POMIAR CZĘSTOTLIWOŚCI	

I. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z metodą cyfrowego pomiaru częstotliwości i okresu sygnału.

II. Zagadnienia

1. Schemat blokowy układów do cyfrowego pomiaru częstotliwości / okresu sygnału.
2. Zasada pomiaru częstotliwości /okresu metodą koincydencyjną.
3. Obliczanie błędu pomiaru częstotliwości w przypadku metody koincydencyjnej.

III. Program ćwiczenia

1. Połączyć moduły: generatora wzorcowego G_w , bramki B i licznika L w celu wykonania pomiaru częstotliwości sygnału TTL z generatora funkcyjnego (rys.1). Po sprawdzeniu układu przez prowadzącego ćwiczenie włączyć zasilanie modułów i na wejście bramki B doprowadzić sygnał TTL o częstotliwości kilkudziesięciu Hz (np. 50 Hz) z generatora funkcyjnego (wyjście TTL).

Sygnał TTL można także ustawić przy pomocy oscyloskopu elektronicznego wykorzystując sygnał prostokątny z generatora funkcyjnego o następujących parametrach: np. napięcie międzyszczytowe $U_{pp}=4$ V, składowa stała $U_{DC}=2$ V.

Pomiary częstotliwości tego sygnału wykonać dla kilku różnych czasów otwarcia bramki B :

$$T_w = 1 \text{ s}, 0,1 \text{ s}, 10 \text{ s}.$$

Obliczyć błędy pomiaru częstotliwości, przyjmując, że błąd niestabilności częstotliwości wzorcowej wynosi $10^{-6} \%$, a czas propagacji dla układów TTL nie przekracza 10 ns.

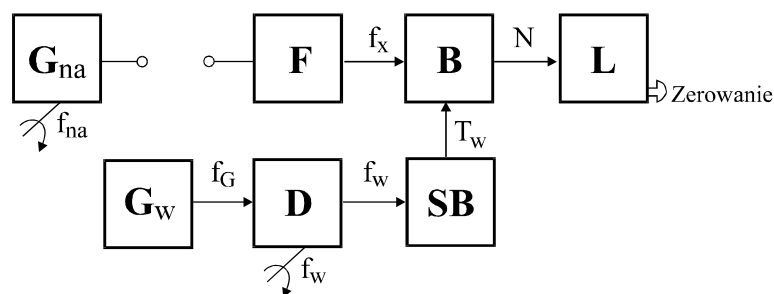
2. Następnie odłączyć od wejścia bramki B przewód doprowadzający sygnał z generatora funkcyjnego i wyłączyć zasilanie modułów. Zmontować układ do pomiaru okresu sygnału (rys.2). Po sprawdzeniu tego układu przez prowadzącego ćwiczenie należy włączyć zasilanie modułów i podłączyć na wejście układu sterowania bramką sygnał z generatora funkcyjnego o parametrach podanych w pkt.1. Czas otwarcia bramki B jest równy okresowi sygnału z generatora funkcyjnego.

Zmierzyć okres tego samego sygnału dla kilku różnych częstotliwości wzorcowych. Obliczyć błędy pomiaru okresu sygnału. Zapisać wnioski.

IV. Wyniki pomiarów

Pomiary zostały wykonane dla małej częstotliwości ok. .... Hz

1. Cyfrowy pomiar częstotliwości sygnału

Rys.1. Schemat układu do cyfrowego pomiaru częstotliwości f_x

Oznaczenia:

G_{na} – źródło sygnału o mierzonej częstotliwości f_x

F – układ formujący, który przekształca np. badany sygnał sinusoidalny na ciąg impulsów (tj. sygnał TTL) o tej samym okresie T_x

L – licznik

B – bramka, która przepuszcza impulsy do licznika L tylko w czasie T_w

N – liczba impulsów zliczonych przez licznik w czasie otwarcia bramki, tj. w czasie T_w

SB – układ sterowania bramką

G_w – generator wzorcowy, który generuje sygnał TTL

D – dzielnik częstotliwości

f_w – częstotliwość wzorcowa

Lp.	T_w, s	N	f_x, Hz	$\delta_N, \%$	$\delta_{Gw}, \%$	$\delta_B, \%$	$\delta_{fx}, \%$
1.							
2.							
3.							

$$T_w = \frac{1}{f_w}$$

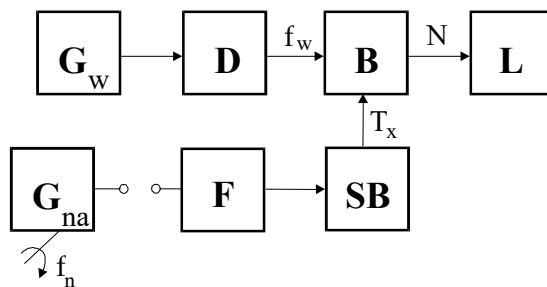
$$f_x = \frac{N}{T_w}$$

Błąd zliczania: $\delta_N = \pm \frac{1}{N} 100 \%$

Błąd bramkowania: $\delta_B = \pm \frac{\text{czas propagacji}}{\text{czas otwarcia } B} 100 \%$

$$\delta_{fx} = \pm [|\delta_N| + |\delta_{Gw}| + |\delta_B|]$$

2. Cyfrowy pomiar okresu sygnału

Rys.2. Schemat układu do cyfrowego pomiaru okresu sygnału T_x

Lp.	f_w, Hz	N	$T_x, \dots\dots\dots s$	$\delta_N, \%$	$\delta_{Gw}, \%$	$\delta_B, \%$	$\delta_{Tx}, \%$
1.							
2.							
3.							

$$T_x = N \cdot T_w = \frac{N}{f_w}$$

$$\delta_{Tx} = \pm [|\delta_N| + |\delta_{Gw}| + |\delta_B|]$$

V. Wnioski

VI. Pytania kontrolne

1. Omówić zasadę cyfrowego pomiaru częstotliwości / okresu sygnału.
2. W jaki sposób określa się wartość błędu zliczania?
3. W jakim układzie pomiarowym należy mierzyć częstotliwość o małej wartości (np. 60 Hz)?